

## DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței  
Judecători

Galina Stratulat  
Tamara Chișca-Doneva, Dumitru Mardari,  
Ion Druță, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Basconlux” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind anularea penalităților,  
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 02.12.2015, SRL „Basconlux” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat prin care a solicitat obligarea pârâtului de a emite un act administrativ privind anularea penalităților calculate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 01.10.2015 a expediat o cerere prealabilă către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, prin care a solicitat anularea penalităților calculate ilegal. Iar la 13 noiembrie a recepționat răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat Principal, potrivit căruia s-a respins emiterea vreunei decizii cu privire la anularea penalităților calculate.

Menționează reclamanta că, în perioada iulie-august 2007, a executat lucrări în valoare totală de 8044108 lei pentru demolarea Stadionului Republican, lucrări finanțate din bugetul public.

Susține reclamanta că, autoritățile publice s-au eschivat de la executarea benevolă privind achitarea datoriei existente, prin urmare s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată, iar la 16.07.2014, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a emis hotărârea (dosar nr. 2e-363/14) privind încasarea din bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor, suma în mărime de 8044108 lei și dobânda de întârziere în mărime de 6152641 lei. Hotărâre primei instanțe a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție (dosar 2rac-111/15) din 22 aprilie 2015.

Relatează reclamanta că în tot acest timp, începând cu perioada 2008 au fost calculate penalități de întârziere la achitarea plăților fiscale la bugete corespunzătoare, penalități formate din cauza neachitării de către Ministerului Finanțelor, ca organ ierarhic superior, Inspectoratului Fiscal de Stat față de SRL „Basconlux”, ceea ce a dus la întârzierea achitării plăților de bază față de Inspectoratul Fiscal din vinovăția organului ierarhic superior.

Specifică reclamanta că până la emiterea ordinului IFSP nr. 400 din 14.03.2014, calcularea majorării de întârziere se efectua în temeiul actelor de uz intern, întocmite în mod reglementat de IFPS, însă vreun act care ar stabili modul, cuantumul și baza de calculul a respectivelor penalități nu există. Iar temei pentru anularea acestor penalități servește lipsa unui act administrativ care ar stabili calcularea majorărilor de întârziere respective și lipsa actului administrativ care stabilește mărimea acestor penalități de către SRL „Basconslux”, iar conform ultimului control fiscal din 10.07.2015 (act nr. 5-669168, act nr. 5-669169) nu au fost stabilite careva penalități.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 228 Codul Fiscal, art.32 CPC, art. 3, 7, 14, 15, 16, 17, 25, 26, 27 al Legii contenciosului administrativ.

La data de 11.01.2016, SRL „Basconslux” a depus o cererea suplimentară potrivit căreia a indicat că, începând cu anul 2014, majorarea de întârziere se calculează în mod electronic fără a fi emisă vreo decizie, respectiv mărimea penalității pentru care solicită anularea nu o cunoaște, deoarece nu există nici un act emis de pârât care ar stabili cuantumul acestor penalități.

Menționează reclamanta că temei pentru anularea penalităților servește lipsa unui act administrativ, ce ar stabili calcularea unor penalități și lipsa actului administrativ ce stabilește cuantumul acestor penalități de către SRL „Basconslux”.

Prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun.Chișinău din 07 septembrie 2016 cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La 19.09.2016, în cadrul termenului legal de atac instituit de art. 362 alin. (1) CPC, SRL „Basconslux” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă admiterea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux” și menținută hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 07 septembrie 2016.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, apelanta nu a prezentat probe ce ar justifica faptul că obligațiile sale fiscale de achitare a majorărilor de întârziere față de pârât au fost stinse prin unul din mijloacele specifice de stingere a obligațiilor fiscale reglementate de art. 170 Cod fiscal. La fel, intimatul a făcut dovada legalității refuzului său de a anula majorările de întârziere (penalitățile), respectiv, în temeiul art. 24 al Legii contenciosului administrativ, sarcina probațiunii ilegalității îi revine, ulterior apelantei.

Totodată, instanța de apel a conchis că, cererea de apel declarată de SRL „Basconslux” nu conține vreun contraargument ce ar combate concluziile instanței de fond, or acesta prin cererea de apel a reiterat cele indicate în cererea de chemare în judecată, invocând doar că ședința de examinare a pricinii în instanța de fond s-a petrecut în lipsa reprezentantului societății care nu a fost citat legal.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 09.02.2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și a hotărârii Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 07 septembrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat ilegalitatea deciziilor instanțelor menționând că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prin faptul că nu a fost

citată legal și dreptul de proprietate prin aplicarea de către organul fiscal a incasării pe conturile companiei fără a respecta termenul de prescripție la stingerea obligațiilor.

La data de 25.04.2017, intimatul Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, a depus referință la recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux” solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil cu respingerea acestuia.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux” a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la adoptarea deciziei contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 02.12.2015, SRL „Basconlux” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat prin care a solicitat obligarea pârâtului de a emite un act administrativ privind anularea penalităților calculate.

Instanța de fond a respins acțiunea, soluție menținută de instanța de apel care a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ilegală decizia instanței de apel pornind de la următoarele.

Conform art. 265 alin. (1) din Codul fiscal al RM, dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art. 264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către organul fiscal în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile organului fiscal sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

Conform art. 173 din Codul fiscal al RM, dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de prezentul cod, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern. Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma

survenirii termenelor de prescripție se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – în baza deciziei adoptate de către consiliul local.

Reieșind din materialele cauzei, reține Colegiul că, instanța de apel a constatat că, SRL „Basconlux” înregistrează o datorie pentru perioada 31.12.2008-24.05.2016 la bugetul public la plata impozitelor către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în mărime de 2349050,45 lei, datorie ce nu a fost achitată.

Conform argumentelor din recurs, pînă la sfîrșitul anului 2010 au fost calculate majorări de întîrziere în mărime de 675568,90 lei. Astfel, susține recurenta că, pentru această sumă urma a fi aplicată termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale, iar la emiterea oricărei decizii, organul fiscal urma să se conducă de prevederile art. 173 din Codul Fiscal al RM.

La data 01.12.2016 prin dispoziția Inspectoratului (document electronic ORDIN INCASO nr. 7816008183, nr. 7816008184, nr. 7816008185) a fost aplicat incaso pe contul bancar al companiei SRL „Basconlux”, IBAN MD31ML00000022514092038 la BC „Moldindconbak” SA, filiala „Centru”, prin care au fost ridicate următoarele sume: - suma de 519968,04 lei pentru „Majorări de întîrziere pentru neachitare în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală”; - suma în mărime de 1144779,21 pentru „Majorare de întîrziere (penalitatea) calculată pentru neachitarea în termen de către angajator a contribuțiilor de asigurări sociale”; - suma în mărime de 422649,67 pentru „Majorare de întîrziere (penalitatea) calculată pentru neachitarea în termen contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii”.

Conchide Colegiul, că instanța constatînd datoria companiei SRL „Basconlux” pentru perioada indicată mai sus, și dispunînd de prevederile legislației fiscale în vigoare, urma să se expună asupra obiectului litigiului (anularea penalităților și legalitatea acestora) și prin prisma aplicării termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale.

Toate aceste circumstanțe constituie un aspect determinant în justa soluționare a litigiului, deoarece instanța de apel urma să se expună asupra fondului apelului prin prisma verificării legalității soluției instanței de fond în sensul stabilirii juste și a sumei datoriei la bugetul public.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, întru verificarea tuturor circumstanțelor menționate.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Basconlux”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Basconlux” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind anularea penalităților și cauza se remite la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Galina Stratulat

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Ion Druță

Iuliana Oprea